

УКРАЇНА

(19) UA (11) 33788 (13) A

(51) 6 A61K35/78

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ЛІКАРСЬКИЙ ПРЕПАРАТ "БАЛЬЗАМ ФІТОН-СД"

(21) 98020675	трава череди трироздільної	8,0
(22) 09.02.1998	квіти календули (нагідок)	8,0
(24) 15.02.2001	трава деревію звичайного	6,0
(33) UA	трава звіробою звичайного	6,0
(46) 15.02.2001, Бюл. № 1, 2001 р.	плоди анісу звичайного	0,5
(72) Голембієвський Броніслав Станіславович, Ольшевська Ольга Дмитрівна	листя подорожника великого	8,0
(73) Науково-виробнича фірма "Фітотаум"	плоди фенхеля звичайного	0,5
(57) Лікарський препарат, що включає водно- спиртовий екстракт збору різних частин лікарських рослин — листя м'яти перцевої, листя кропиви двodomної, корінь солодки голої, який відрізня- ється тим, що він додатково містить квіти ромаш- ки лікарської, траву звіробою звичайного, траву череди трироздільної, квіти календули (нагідок), плоди анісу звичайного, листя подорожника вели- кого, плоди фенхеля звичайного, кореневище і корінь оману високого, квіти липи серцелистої, траву деревію звичайного, плоди шипшини корич- ної, корінь алтею лікарського, коріння кульбаби лікарської, траву материнки звичайної, воду і спирт етиловий ректифікований при такому спів- відношенні інгредієнтів, тов. мас. %:	корінь солодки голої	6,0
	кореневище і корінь оману високого	3,0
	кувіти липи серцелистої	3,0
	листя кропиви двodomної	4,0
	плоди шипшини коричне- ної	15,0
	корінь алтею лікарського	3,0
	коріння кульбаби лікарської	2,0
	трава материнки звичайної	7,0
	спирт етиловий ректифікований 40 % та вода до одержання 1000 мл екстракту.	
	квіти ромашки лікарської	8,0
	листя м'яти перцевої	7,0

Винахід — лікарський препарат "Бальзам Фітон-СД" відноситься до фармацевтичних препара-
тів.

Відомий такий фітобальзам "Кардіюфіт" (ре-
єстр. № Р-98-14-32, ж. Провізор 99 р., № 1), який
включає також листя кропиви двodomної, листя
м'яти перцевої, корінь солодки голої і відрізняється
тим, що містить додатково ще 11 трав, плодів і
квітів. Недостатком аналогу є присутність збору із
14-ти лікарських рослин, які мають одну направле-
нудію, як ефективний серцево-судинний засіб.

Бальзам Вігор — водно-спиртовий екстракт
(реєстр. № Р/98/64/4), який включає в себе, крім
трави деревію звичайного, квітів липи серцелистої,
листя м'яти перцевої, ще 6 рослин: кореневище
аїру тростникового, листя бобівника трилистого,
кори дуба звичайного, плоди кропу духмяного,
кореневища з коренями левзеї, траву полину гірко-
го. Показання для застосування бальзаму "Вігор"
— в основному, профілактичний, його назначають

при фізичних та емоційних перенавантаженнях,
стресах, при астено-вегетативному синдромі та ін.

В основу винаходу поставлено задачу отрима-
ти такий високоефективний бальзам, у якому шля-
хом кількісного підбору інгредієнтів досягається
підвищення збалансованого складу, який призво-
дить до підсилення лікарської дії, особливо для
людей похилого віку, осіб, які зазнали впливу іоні-
зуючої радіації, при хронічних захворюваннях сер-
цево-судинної та дихальної систем, шлунково-
кишкового тракту.

Поставлена задача вирішується тим, що за-
пропоновано лікарський бальзам, який вміщує
листя м'яти перцевої, листя кропиви двodomної,
корінь солодки голої, який, згідно з вимогами, до-
датково містить квіти ромашки лікарської, траву
звіробою звичайного, траву череди трироздільної,
квіти календули (нагідок), плоди анісу звичайного,
листя подорожника великого, плоди фенхеля зви-
чайного, кореневища і корінь оману високого, квіти
липи серцелистої, траву деревію звичайного, пло-

ди шипшини коричнею, корінь алтею лікарського, коріння кульбаби лікарської, траву материнки звичайної, воду і спирт етиловий ректифікований 40 %. Це дозволяє отримати бальзам з багатьма біологічно-активними речовинами, які мають адаптогенні, тонізуючі та інші властивості.

Забезпечити виконання цієї задачі можливо наявністю в лікарському "Бальзамі Фітон-СД" біологічно-активних речовин, які вміщують велику гамму макро- і мікроелементів, вітамінів, органічних кислот, флаваноїдів, дубильних речовин, глікозидів, пектинів та ін.

Вони забезпечують високий лікувальний ефект бальзаму, досягнутий застосуванням інгредієнтів, близьких до організму людини за хімічним складом, які вміщують ефірні масла, сапоніни, глікозиди, алкалоїди, слизи та ін.

В додатку приведена таблиця біологічно-активних речовин в препараті і їх терапевтичний ефект.

Лікарський препарат "Бальзам Фітон-СД" — рослинного походження, відрізняється від сучасних синтетичних препаратів більш повільним, не різким, поступовим терапевтичним впливом на організм людини, який не викликає різкої зміни функціонального стану різних органів та систем. Ці властивості препарату терапія не протиставляє традиційним методам лікування, а доповнює їх.

Особливістю лікарських рослин є їх близькість до організму людини за клінічною структурою, тому вони менше, ніж синтетичні, викликають побічні ефекти, алергійні реакції (Чекман І. С. Рецепти зборів лікарських рослин. — Київ: Орбіта, 1992. - С. 3)

Сировина, яка використовується для виробництва "Бальзаму Фітон-СД", вирощена в екологічно чистих зонах України (Закарпатті, Криму, Полтавської області), тому "Бальзам Фітон-СД" має таку корисну біологічну властивість для людини.

Залежно від хімічного складу і механізму взаємодії лікарські рослини, які увійшли до складу "Бальзаму Фітон-СД", поділяються на деякі групи, які містять ефірні масла, сапоніни і глікозиди, алкалоїди, слизи.

В додатку наведена таблиця змісту біологічно-активних речовин в лікарському препараті "Бальзам Фітон-СД" і їх терапевтичний ефект.

Введення в препарат інгредієнтів таких лікарських рослин, як ромашка, череда, календула, оман, шипшина, кульбаба, материнка дають композиції цілющі властивості і тонізуючий ефект. (І. І. Перевозниченко. Лікарські рослини в сучасній медицині. — Київ: Знання, 1990. - С. 15).

При застосуванні препарат підвищує працездатність, зменшує роздратованість, нормалізує сон в осіб похилого віку, а також в осіб, які зазнали впливу іонізуючої радіації, рекомендований при хронічних захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем, шлунково-кишкового тракту. При нейро-циркулярній дистонії, ішемічній хворобі серця, гіпертонічній хворобі препарат зменшує напади тахікардії, біль у серці, але не впливає на артеріальний тиск, хоча при гіпертонічній хворобі "Бальзам Фітон-СД" сприяє зменшенню доз антигіпертензивних лікарських засобів.

Клінічні дослідження препарату "Бальзам Фітон-СД" виявили, що він впливав нормалізуюче на гемодинаміку (знижує систолічний і діастолічний АТ (артеріальний тиск), частоту серцевих скорочень), зменшував прояв коронарної недостатності і перегрузку лівого шлуночка на ЕКГ (електрокардіограмі). Під дією препарату встановлено позитивний вплив на показники метаболізму (загальний ХС, альфа ХС, беталіпопротеїди, індекс атерогенності, АСТ, АЛТ). Виявлені антиоксидантні властивості "Бальзаму Фітон-СД" — зниження концентрації МДА, підвищення активності супероксидисмутази, каталази, а також функції антиоксидантної системи. Крім того, препарат виявляв нормалізуючий вплив на зортанну систему крові, що має можливість зменшувати тромбемболітичні ускладнення, з одного боку, і кровотечу і кровозмішування, з іншого.

Зміна метаболізму міокарда і реологічних властивостей крові, зниження рівня артеріального тиску, зменшення ЧСС викликало значне покращання клінічного статусу хворих гіпертонічною хворобою і ІХС (ішемічною хворобою серця) похилого і старечого віку: суттєво зменшились прояви недостатнього кровообігу, підвищувалась працездатність пацієнтів. Крім того, "Бальзам Фітон-СД" має антиаритмічний ефект, уповільнював провідність міокарда у хворих з серцево-судинною патологією, а у осіб, які зазнали впливу радіації, послаблюється суб'єктивні прояви захворювання, покращується загальний стан організму і психоемоційний статус, знижується вміст кінцевих продуктів перекисного окислення ліпідів, який не впливає на показники антиоксидного захисту організму.

Для досягнення ефекту на організм людини рекомендовано такі дози, згідно з клінічними випробуваннями.

Спосіб застосування та дози "Бальзаму Фітон-СД".

"Бальзам Фітон-СД" призначається дорослим внутрішньо.

При лікуванні наслідків іонізуючого випромінювання, для профілактики його можливого впливу препарат приймають за 30 хвилин до їжі по 15 мл 2 рази на день, розбавляючи в 100 мл кип'яченої води. У такий же дозі рекомендується як засіб, що підвищує фізичну та психічну працездатність.

У гереатричній практиці (похилий та старечий вік) приймають по 5 мл (1 чайна ложка) 2 рази на день за 30 хвилин до їжі. Для посилення заспокійливої дії доза може бути збільшена до 15-20 мл на прийом. Курс лікування залежить від ефекту, що досягається.

При ішемічній хворобі серця, нейроциркулярній дистонії, гіпертонічній хворобі І стадії приймають 1 день по 30 капель 3 рази на день, другої доби по 60 капель 3 рази, третьої — по 1-й чайній ложці 2 рази на день і далі. Розбавляють в 30-50 мл кип'яченої води за 20-30 хвилин до їжі.

При захворюваннях органів шлунково-кишкового тракту приймають по 15 мл за 30 хвилин до їжі в розведінні у 100 мл кип'яченої води. Курс 25 днів.

Таблиця біологічно-активних речовин в препараті "Бальзам Фітон-СД"

Найменування	Основні біологічно-активні речовини	Терапевтичний ефект речовини
Корінь алтею лікарського (ГФ XI, вип. 2, с. 343)	Слиз до 35%, крохмаль 137%, цукор, аспарагін, бетаїн, жирна олія, пектини	Мають протизапальну, пом'якшувальну та захисну обволікаючу дію
Плід анісу звичайного (ГФ XI, вип. 2, с. 288)	Жирна олія, білкові речовини, вип. фуурокомарини і близько 6% ефірної олії, до складу якої входять анісові: альдегід, катон, кислота	Мають відхаркувальні, протизапальні, антиспастичні, сечогінні та бактерицидні властивості
Трава деревію звичайного (ГФ XI, вип. 2, с. 325)	Ефірна олія до 0,8%, флавоноїди, секвітерпени, дубильні і гіркі речовини, ахілеїн, вітамін К, органічні кислоти та інші речовини	Використовується як кровоспинний засіб при легеневих, кишкових, гемороїдальних, носових кровотечах і т.д., розширює жовчні протоки, має протизапальний і бактерицидний ефект
Трава звіробою звичайного (ГФ XI, вип. 2, с. 323)	Дубильні речовини 10-12%, флаваноїди, сапоніни, барвники, ефірну олію (0,2-0,3%), смолисті речовини, каротин і аскорбінову кислоту	Зменшує спазми кишок та жовчних шляхів, нормалізує видільну функцію шлункових залоз, розширює кровоносні судини, посилює кровообіг
Квіти ромашки лікарської (ГФ XI, вип. 2, с. 2330)	Ефірна олія до 0,8%, апігенін-глікозид (6-7%), кумаринові сполуки, вітамін С, В-каротин, полісахариди, мінеральні солі 12%	Стимулює жовчовиділення, збуджує апетит, знімає спазми, виявляє дерматологічну, болевтамовуючу, протизапальну дію
Листя м'яти перцевої (ГФ XI, вип. 2, с. 261)	Ефірна олія - 2,75%, флавоноїди, урсолова і олеанолова кислота, бетаїн, каротин, ментол	Підсилює секрецію травних залоз, збуджує апетит, посилює жовчотвірну функцію печінки і виділення жовчі у дванадцятипалу кишку при збудженні, безсонні
Трава череди трироздільної (ГФ XI, вип. 2, с. 305)	Флавоноїди, дубильні речовини до 6,5%, каротин, аскорбінова кислота (60-70 мг), ефірна олія, слив, аміни, мікроелементи	Виявляє сечогінну, жовчогінну, бактерицидну дію, поліпшує травлення, нормалізує обмін речовин
Квіти календули (нагідок) (ГФ XI, вип. 2, с. 237)	Флаваноїди 3%, каратаноїдів, ефірна олія, сапонин, гірка речовина календен, смолисті до 3,44% і дубильні речовини, слиз до 2,5%, органічні кислоти, вітамін С та ін.	Мають протизапальні, бактерицидні, ранозагоювальні, спазмолітичні, кардіотичні і седативні властивості, підвищують метаболічну функцію печінки
Листя подорожника великого (ГФ XI, вип. 2, с. 264)/	Флаваноїди, гіркі, дубильні, пектинові речовини, оксиричні кислоти, вітаміни С і К, каротин, сапоніни та ін.	Виявляє секретолічну, протизапальну, знеболюючу, кровоспинну, ранозагоювальну, бактериостатичну, седативну, гіпертинзивну та протиалергічну дію
Плід фенхеля звичайного (ГФ XI, вип. 2, с. 270)	Ефірна олія (3-6,5%), білкові речовини, флаваноїди, умлблефорон, жирна олія	Має секретолічні, спазмолітичні, вітрогінні й сечогінні властивості при захворюваннях шлунково-кишкового тракту, жовчнокам'яній та ниркокам'яній хворобах
Корінь солодки голої (ГФ XI, вип. 2, с. 573)	Сапонін гліциризин (до 23%), флаваноїди (всього 27 од.), стерини, аспарагін, гліциретинова кислота, аскорбінова кислота (до 30%) та ін.	Зумовлює відхаркувальні, протизапальні, спазмологічні, сечогінні та послаблюючі властивості
Кореневище і корінь омана високого (ГФ XI, вип. 2, с. 361)	Анулін (до 44%), полісахариди, смоли, сліди алкалоїдів, сапоніни, органічні кислоти, ефірну олію (до 4,3%)	Збуджує апетит, поліпшує травлення, стимулює утворення жовчі, нормалізує загальний обмін речовин в організмі, має глистогінні й антимікробні властивості

Продовження таблиці біологічно-активних речовин в препараті "Бальзам Фітон-СД"

Найменування	Основні біологічно-активні речовини	Терапевтичний ефект речовини
Квіти липи серцелистої (ГФ XI, вип. 2, с. 249)	Ефірна олія (0,5%), глікозиди, кумарин, фраксин, сапоніни, слиз, каротин, цукри, аскорбінову кислоту та ін. сполуки	Активізує виділення шлункового соку, збільшує секрецію і поліпшує відтік жовчі, виявляє протизапальну та заспокійливу дію
Листя кропиви дводомної (ГФ XI, вип. 2, с. 274)	Глікозид, уртицин, дубильні речовини, каратоноїди, вітаміни В ₂ , В ₃ , органічні кислоти, макро- і мікроелементи та ін.	Виявляє стимулюючу і тонізуючу дію, активізує основний обмін речовин, посилює діяльність серцево-судинної системи, збільшує кількість еритроцитів, виявляє протизапальну дію
Плоди шипшини коричневої (ГФ XI, вип. 2, с. 294)	Аскорбінова кислота (до 1%), каротин (0,7-8 мг%), вітамін В ₁ , В ₂ , РР, К, флаваноїди, жирну олію, пектини (1,8-3,7%), цукри (0,9-8,1%), органічні кислоти (0,9-3,7%), солі залізу, марганцю, фосфору, магнію, кальцію	Виявляє антисклеротичну і протизапальну дію, активізує ферментні системи, сприятливо впливає на вуглеводний обмін, стимулює опірність організму до несприятливих факторів
Коріння кульбаби лікарської (ГФ XI, вип. 2, с. 365)	Тараксацин, стерини, флаваноїди, жирна олія, аскорбінова кислота (до 50 мг %), сполуки залізу, кальцію і фосфору	Посилює жовчотворення, тонізуюче впливає на жовчний міхур, виявляє сечогінні, спазмолитичні властивості
Траву материнки звичайної (ГФ XI, вип. 2, с. 328)	Ефірна олія (до 1,2 %), флаваноїди, дубильні речовини, аскорбінова кислота (до 500 мг %)	Заспокійливо діє на центральну нервову систему, посилює секрецію травних, бронхіальних і потових залоз, виявляє протизапальну, болезагасуючу, антимікробну дії

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60x84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22